

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 13 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

A mi mindennapi kenyerünk

A mai nappal elérkeztünk a belső háborunk egyik diadalához. Nem győzzük eléggé mondani, hogy ez is van olyan fontos, mint a külső, sőt talán fontosabb is. Ha arra gondolunk, hogy ellenségeink, belátva, hogy a fegyver már gyenge a kezükben, minden támadásuk megtörik a szövetségeseik erején, csak a kiéheztetési harcban látják már diadaluk egyetlen lehetőségét: mi, az itthoniak is előtérbe nyomulunk. A kik odafönn reánk gondolnak, megkövetelhetik tőlünk, hogy mi se felejtkezzünk meg magunkról. Mi itthon, szintén a fronton állunk. Nekünk meg kell mutatnunk, hogy az emberietlenség szövetkezhet a gyávasággal, de hiába, eredménytelenül, mert a pokoli idea nem fog valóra válni. Az a nagy haretér, amely mindhárom ország egész területére kiterjed, szintén apróbb esataterekre oszlik. Egy ilyen apró esatater, a mi városunk. És most, itt egy nagy diadalt nyerünk. Olesőbb és jobb lesz a kenyér!

A kenyér! Egy pillanatra meg kell állnunk ennél a szónál, a melyet már annyiszor elgagyogtunk, a kis gyermek egyszerű gondolatait komplikáltuk vele, általánosítottuk, szimbolumnak tettük meg, az imákból a felnőtt férfiaknak csak a rávonatkozó passzus maradt meg... és mindezek dacára elnéztünk felette. Olyan volt, mint a levegő. A levegő adja az életet, de azért senki se hálálkodik érte, senki se érzi a nagy jótéteményt, amellyel benünkét boldogít. De abban a pillanatban, amikor göresös kéz fonódik a nyakunk köré és nem kapjuk meg a megfelelő levegő mennyiséget, lassan száll ki az élet belőlünk. És ha mégis megajándékoznak vele, a következő pillanat a legboldogabb percünk. Így vagyunk a kenyérről is. Ez előtt csak szimbolumnak volt jó, egy szó, amivel sok mindent kifejezhetünk, még magát az életet is. De csak szimbolum volt. Ma a valóság, ma maga az élet!

A kenyér maga is megérezte a változást, ő se maradt el a kortól. Már csak az ábrándok ábrándja a jó puha béli kenyér, mindig, mindig feketedett, ma már a sárga felé is kacérkodik, igazán kimondhatatlan a színe. Először még a barna kenyér is

megfeküdt a gyomrunkat, aztán már a fekete is izletes volt, buza, rozs, kukorica, minden, mindegy csak legyen. Is van. Ez a fontos, sőt még talán fehérre is telnek, legalább a mi városunkban. Sokan állítják, hogy nincs még egy város, amely jobban el volna látva Makó városánál. A fővárosban már régen színét se látták a fehér lisztnek, itt még mindenki nullásat vásárolt, fönn Budapesten valóságos kincs egy kiló liszt, a háziasszonyok kamarája, Makón tele van finom, nullás „élet“-tel. De ez a város tud is takarékoskodni. Mig másutt csak csak beszéltek a lisztutalványokról, mi már befejeztük az előkészületi munkákat és mint jó gazda telt élesztővel, berendezkedtünk a szűkös időkre.

Es éppen ezért magyarázatot kellett keresni, hogy miért olyan drága a kenyér? Mert a kenyér drága és valljuk be rossz. De csak volt. Az illetékes körök belátták a helyzet tarthatatlanságát és akcióba léptek. Most már nem elmélkedtek, hogy hazafiui kötelesség és más ilyesféle, az ország mostani helyzetét nem kihasználni, hanem megvizsgálták a bajok indító rugóit. Főlegesen volna most arról elmélkedni, hogy kik a bűnösök, arra most igazán nem érünk rá, arra elég időnk lesz, de csak a háboru után! Most már tudjuk, hogy a dolgon segíteni lehet, sőt már helyes irányba terelődött ez a probléma. Ma már biztosan állíthatjuk: olesőbb és jobb kenyeret kapunk!

az utak még mindig járhatatlanok, noha két hét óta kedvező az időjárás és a talaj jól szárad. Az utak mentén megszámlálhatatlan sok lóhulla hever, nagy munkáscsapatok dolgoznak a hepe-hupás utak kijavításán. Ha tovább is ilyen kedvező lesz az idő, akkor néhány nap alatt azok az utak, amelyek a mi utánpótlásunkra fontosak, rendszeren használhatók lesznek.

A bukovinai harcok

B u k a r e s t, ápr. 25.

Az „Universul“ tudósítója jelenti Herzából: Két nap óta a Pruth-fronton nyugalom van. Bukovina északi részén a besszarábiai határon azonban kisebb harcok vannak. Az osztrák és magyar csapatok ezuttal is visszautták őket. Ezek a csapatok most is régi jaktikájukat követték, egészen közel engedték magukhoz az orosz csapatokat, azután golyózáporral fogadták őket, majd kiugráltak lövészárukaikból és visszautták az ellenséget egészen Novoszielicáig. Ma reggel számos sebesültszállító kocsival találkoztam, ezeken Novoszielicán felé vitték Novoszielica felé. Megtudtam azt is, hogy az orosz vezérkar kénytelen volt Bojanból Largaba visszahúzódní. Az osztrák-magyar tüzéség fölényben van a bukovinai harcúterén és különösen nehéz ütegek okoznak nagy veszteséget az oroszoknak, úgy látszik, hogy ez az oka annak is, hogy az oroszok mindinkább az éjjeli támadásokhoz folyamodnak.

Offenzivánk az oroszok ellen

Stockholm április 24.

Az orosz vezérkar új jelentését itt Oroszországra nézve eléggé kedvezőtlen értelemben magyarázzák. Már régen tudták azt, hogy az oroszok harmadik és előreláthatóan utolsó kárpáti offenzívája összeomlott. Annál meglepőbb, hogy a szövetségeseik oly gyorsan megkezdték az offenzívát a Kárpátokban. A Kárpátokban úgy látszik, szerepesere történt, mondja a „Stockholm Evening“ katonai munkatársa, az orosz offenzíva egészen megszűnt, ezt

A világháboru hirei:

Höfer jelentése

Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában helyenként ágyuharc volt.

A kárpáti arcvonalon egy az uzsoki szorosban és annak mindkét oldalán levő állásaink ellen intézett újabb rohamot véresen visszavertük. E heves támadások alkalmával, amelyek részben tüzéségünk leghatásosabb tüzelésében összeomlottak, részben pedig a gyalogság ellentámadásai által visszavertettek, ismét igen súlyos veszteségeket szenvedett az ellenség. Csak egy az ellenség által ismételt megámadott hegykupon levő állások előtt 400-nál több orosz hullá hever.

A 12. gyalogezered, a brassói és marosvásárhelyi 24. és 22. honvédgyalogezerdek, valamint a harcokban résztvett egész tüzéség különösen kitüntették magukat. 1200 oroszot fogtunk.

A kárpáti arcvonal többi szakaszaiban, továbbá Délkelet-Galiciában és Bukovinában csak helyenkénti ágyuharc és esatározások voltak.

Az oroszok új tartalékai a Kárpátokban

B e c s, április 24.

Az oroszok új tartalékairól, a melyeket a Kárpátokba visznek, a „Reichspost“-nak az északkeleti hadsereg hadiszállásán lévő haditudósítója a következőket jelenti:

— Az oroszok, szemlátomást gyenge tüzéségi állásaik megerősítésére vártüzéséget vonnak össze, amelyet vagy Grodnóból vagy Olytából hoztak. Több nehéz ágyut

állítottak föl s azokkal Krasnopoltól nyugatra elterülő hadállásainkat minden eredmény nélkül lőték. Teljesen ki van zárva, hogy hamarosan támadást kockáztassanak e hadállásaink ellen, amelyeknek erejét jól ismerik.

Világos nappal egyenesen örült-ség volna támadniok, az éjszakák pedig holdtöltekor olyan világosak, hogy az oroszok nem mernek támadni. Eszrevehető itt az orosz hadsereg meggyengülése és megtudtuk elfogott oroszoktól, hogy nagy csapatteket küldtek a Kárpátokba. Krasnopoltól keletre

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-czégnél.

megerősíti a pétervári legutóbbi kommuniké és az oroszok kénytelenek mostani állásaikban a szövetségesek hatalmas offenzívája ellen védekezni.

Pártpolitika a háborus időben

Károlyi Mihály
ellenzéki politikája

Károlyi Mihály grófnak, a függetlenségi és 48-as párt elnökének a párt szerdai értekezletén elhangzott beszéde méltóképpen megbélyegezte azt az eljárást, hogy a kormány az ellenzéki akciósabadságnak a kivételes állapotban való megkötöttségét a legfektelenebb munkapárti agitációra használja fel.

A kormány félhivatalosa után erre a következő közléssel felelt:

„A Budapesti Tudósító illetékes helyen úgy értesül, hogy Károlyi Mihály grófnak a függetlenségi párt tegnapi értekezletén elhangzott az a vádja, hogy a kormány a világháború alatt is a legfektelenebb pártpolitikát űzi, meglepte a miniszterelnököt. A kormány a háború kitorlásának első percétől fogva át volt hatva attól a meggyőződéstől, hogy a háború tartama alatt minden pártkérdésnek és pártszempontnak szünetelnie kell s egész viselkedésében következetesen ezt az elvet tartotta szem előtt. Az elhangzott vád csakis félreértésen alapulhat s ez ellenzék nagyon lekötelné a kormányt, ha a félreértések eloszlása és a netalán akaratlanul okozott sérelmek orvoslása céljából tudomására hozná azokat a konkrét eseteket, amelyekre a vádat alapítja.

Ami pedig a most előterjesztett javaslatokat illeti, ezek között legfőbb a pénzügyi központról szóló javaslat nyújthat némi támpontot arra a merőben téves föltevésre, mintha az pártszempontoknak köszönhetné volna eredetét. E javaslat képviselőházi tárgyalása alkalmával könnyű lesz a kormánynak bizonyítani, hogy arra a magyar közgazdaságnak még a háború alatt és különösen a háború megszűntét követő legelső időkben van szüksége s hogy a magyar pénzügyzeteknek a tervezett központ révén való megerősítése nem fokozza, hanem csökkenti azoknak a kormányhoz való függési viszonyát.

Ezzel a kormányhatározattal szemben nagyon könnyű a köztudomásra hivatkozni. Mindenki, akinek e súlyos időkben valami dolga akadt a hatóságokkal, tapasztalhatta, hogy az egész adminisztráció ma is, mint a legnagyobb munkapárti terror idején, pártszempontok szerint van berendezve. A kormány különös gondot fordított arra, hogy minden kérelem, minden kedvezmény a főispánok kezén menjen keresztül. Tudjuk jól, hogy ez mit jelent. Az egyes testületek, központi választmányok stb. összeállításából a párturalmi szempont kiméletlen érvényesítése rikkolt felénk. A választói névjegyzékek mindegyike kiáltó dokumentuma a munkapárti szempontok kizárólagosságának.

Ha ehhez a nagy apparátushoz még hozzávesszük azt a hatalmas

munkapárti szervezetet, amelynek körvonalai a Pénzügyi Központ titokzatos tervezetében szemünk elé merednek, akkor eléggé nyilvánvaló, hogy Károlyi Mihály grófnak tökéletesen igaza volt, amikor megbélyegezte a kormány eljárását.

Ha a kormányhatározatnak a „konkrét esetek”-re való utalással az volt a célja, hogy a kipuhított és az ellenzéknek tudomására jutott egyes bizonyítékokkal az ellenzék is a miniszteri vagy főispáni előszobákba terelje, — mert az igazságot csak így osztogatják, — akkor ez az utalás célt tévesztett. Mindenesetre lesz alkalma az ellenzéknek a nagy nyilvánosság előtt szót tenni a „konkrét esetek” ott, ahol ezt jónak és célravezetőnek látja.

Hogy Károlyi gróf kijelentése „meglepte” a miniszterelnököt, azt elhiszük, mert a pártpolitika szünetelését ő úgy magyarázza, hogy csak az ellenzék ne politizáljon, csak az ellenzék ne mozogjon, csak az ellenzék hunyjon szemét mindarra, amit még háború idején is kötelessége meglátni. A hirhett „treuga Dei”-nek ilyen magyarázatába azonban az ellenzék — úgy hiszük — nem megy bele.

Tisza kommunikéjére vonatkozóan megkérdeztük ma Károlyi Mihály gróftól, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A miniszterelnök kommunikéjére ezáltal nem kívánok reflektálni, lesz az ellenzéknek elég alkalma vagy a Házban, vagy a pártban a nyilatkozásra.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Április 25. Vasárnap. Róm. kath. C. 3. Jubil. Protestáns C. 3. Jubil. Görög-orosz ápr. 12 D. 3. Vazul. Nap kel 4 óra 56 percek, nyugszik 6 óra 01 percek.

Időjárás. Lényegtelen hőváltás és sok helyütt esapadék várható. Sürgönyprognózis: Hűvös, sok helyütt esapadék. Déli hőmérséklet: 8-2 fok C.

— **Istenisztelet a reformátusoknál.** Folyó hó 25-én délelőtt és délután belvárosban Nagy Károly s. lelkész újvárosban d. e. Szirbik Sándor s. lelkész prédikál.

— **Bizottsági ülések a vármegyén.** Ma délelőtt a vármegyén két bizottság is tartott Hervey István alispán elnöklésével ülést. Előbb a községjegyzői nyugdíjválasztmány tartotta ülését, utána pedig a vármegyei kórházi bizottság. Mind a két ülésen kisebb jelentőségű folyó ügyeket intéztek.

— **Glattfelder Gyula dr. háborús pásztorlevele.** Glattfelder Gyula dr. megyés püspök most boesátotta ki VII. számú pásztorlevelét, amely több háborús intézkedést tartalmaz. Az egyház fő nagy gondot fordít arra, hogy papság és a hívők mindenben alkalmazkodjanak a megváltozott idők diktálta állapotokhoz és eleget tegyenek köteleseiknek. A püspöki körlevél közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter félhívását, hogy a folyó tanév befeje-

zése alkalmával az évszázad előadást hazafias lelkesedéssel tartsák meg és a nagy idők jelentőségét a tanulói fűszár fogékony lelkületébe és kitörőhöz emlekezetébe vessék a tanítók. Az elemi népiskolák igazgatóit az idén is félhívja a püspök, hogy a folyó tanévben szintén tartsák meg a madarak és fák napjának ünnepélyét. A szegedi királyi katolikus elemi népiskolai tanítóképzőintézetbe való föl vétel feltételeit is közli egyebek közt a körlevél.

— **Záróvizsgák a katolikus iskolában.** A vall. és közokt. magy. kir. minisztérium rendelete értelmében a makói róm. kath. belvárosi és újvárosi VI. osztályú növendékek évszázad vizsgája f. hó 27-én kedden fog megtartatni a belvárosi iskola VI. osztálya tantermében.

— **Válaszos levelezőlapok a hadi foglyok utáni tudakozódásra.** A magyar szent korona országainak Vörös Kereszt Egylete által létesített tudósító iroda a háborúban megbetegedett s megsebesült katonák tartózkodási helyéről, betegségük vagy megsebesülésük minőségéről, illetőleg halálukról vagy eltűnésükről a tudakozó közönségnek díjmentesen ad értesítést. A m. kir. posta viszont a maga részéről azzal mozdítja elő a tudósító-iroda célját s könnyíti meg az érdekelt közönség munkáját, hogy egyenesen erre a célra alkalmas, válaszos levelezőlapokat boesátott ki, amely levelezőlapoknak az a része, amelyen a magyar vörös kereszt tudósító irodája címen a tudakozódás történik, 5 filléres postabélyeggel van ellátva, míg az iroda által adandó válasz számára szánt válaszlapon díjmentes. A közönség tehát, midőn hadba vonult hozzátartozóinak sorsáról felvilágosítást kíván szerezni, a legcélszerűbben ezt a levelezőlapot használja, amelyet bármely postahivatalnál, valamint a bélyegárúsitóknál 5 fillérért kaphatja.

— **Értesítés egy przemysli foglytól.** Lapunkban többször közöltük Bittó Gyula makói kalapos mester hasonlónévű fiának leveleit, ki részt vett Przemysl várának hősi védelmében. A vár feladása előtti véres kirohanásban ifjú Bittó Gyula is részt vett és orosz fogságba jutott. Szülei itthon már nagyon aggódtak fiuk miatt, kitől a vár feladása előtt néhány nappal kaptak értesítést. Ma aztán sürgöny érkezett Makóra Bittó Gyulához, melyben fiuk tudatja, hogy Taskendbe internáltak mint orosz foglyot és jól érzi magát.

— **Megérkeztek a hadikölcsön kötvények.** Igen sokan vannak városunkban olyanok, kik hadikölcsönt a kir. adóhivatalnál jegyezték. Ezeknek most az említett adóhivatal tudomására hozza, hogy a hadikölcsön kötvények megérkeztek és a szelvény ott beváltható, illetve a kamatok felvehetőek.

— **A nevelő szülők panasza.** A Makóra kihelyezett állami gondozás alatt levő gyermekek száma átlagban 300 szokott lenni. Régebben a Makón levő gyermekek a szegedi állami gyermekmenhely kötelekébe tartoztak, csak egy évvel ezelőtt csatolta át őket a belügyi kormány az aradi gyermekmenhely kötelekébe. A háború a gyermekmenhelyek dolgát is igen megszorította, mert a menhelyekbe nagyon sok katonai ár-

vát kellett felvenni. Ezeket most községekbe nevelő szülőkhöz akarják elhelyezni. Az elhelyezést, bármilyen hazafias dolog legyen is az, igen megnehezítette az a körülmény, hogy az állam, dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, az elviselhetetlen drágaságnak, a gyermekek tartásdíját nem emelte. A régi csekély tartásdíj mellett pedig még Makón sem igen vállalkozik állami gyermekek tartására senki. Cél szerű volna, ha a tartásdíj emelése érdekében az illetékes hatóság tenne lépéseket, mert másként ma-holnap mi eredménnyel sem fog járni a kormánynak e humánus törekvése.

A fiatal népfelkelők behívása

A katonaiügyszóltály hirdetésménye

Makó város katonaiügyszóltálya a honvédelmi miniszter rendelete alapján az 1891—1895. évben született népfelkelők bevonulására vonatkozólag a következő hirdetményt adta ki:

A népfelkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvényeikk alapján történt általános behívása folytán azok az 1891. és 1895. évben született népfelkelésre kötelezettek, kik az 1915. évi február 18-tól március 24-ig terjedő időben megtartott népfelkelési bemutató szemlén vagy a későbbi utóbemutató szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak 1915. évi május 15-én — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Ezen rendelkezés a cs. kir. osztrák népfelkelés illetőleg Bosznia-Hercegovinában a második tartalék behívása folytán kiterjed mindazon 1891. és 1895. évi születésű osztrák állampolgárokra illetőleg bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyénekre is, kik a magyar szent korona országai területén a fent megjelölt időközben a népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak.

Az Ausztriában tartott népfelkelési szemlén alkalmasnak talált, de jelenleg itt tartózkodó 1896., 1895. és 1891. évi születésű népfelkelésre kötelezett osztrák állampolgárok azonban azonnal bevonulni tartoznak.

Mindazon magyar honosságú egyének, kik önkéntes belépés folytán a cs. és kir. közös hadseregbe vagy a honvédségbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. május 15-én bevonulni kötelesek.

Ezenkívül behivatnak ugyan- csak 1915. évi május 15-ére népfelkelési tényleges szolgálatra a tartózkodási hely szerinti honvéd kiegészítő parancsnoksághoz mindazon eredetileg a hadsereghez illetőleg honvédséghez beosztott — magyar honosságú népfelkelésre kötelezett póttartalékosok, a kik katonai kiképzés céljából szolgálati kötelezettségük ideje alatt nem

hivattak be és így katonailag kiképezve nincsenek; továbbá azon bármely felekezethez tartozó népfelkelésre kötelezett felszentelt papok (fölvavatott lelkészek), akik volt hivatásukat bármely okból nem folytatják.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg alsó és felső ruhát, felső posztó kabátot és erős lábbelit, de mindenesetre evőeszközt, evőesését és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

Ezen ruházati és felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatónak minősítenek, értékük szerint meg fognak téríteni.

A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolványi lap (igazolványi könyv) birtokosa a vasútkon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfelkelési igazolványi lap (igazolványi könyv) azonban a vasúti, gőzhajó-állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfelkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezettetik elős a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-cz. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfelkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételét, a hová mint népfelkelésre kötelezett beosztását nyerte.

Kelt, 1915. évi április havában.

A lisztkészlet bevallása

A makói élelmezési bizottság intézkedése

Makó város élelmezési bizottsága ma délelőtt ülést tartott, mely alkalmából Makó városának kenyérral való ellátását illetően kimondta, hogy a kenyér- és lisztforgalmazás szabályozási munkálatai április hó 29. napján kezdetüket veszik. Felhív tehát mindenkit, hogy a reá nézve illetékes bizottság előtt a következő sorrendben megjelenjenek:

Április 29. napján mindazok, akiknek vezeték neve A—B betűvel, 30-án akiknek C—D—E betűvel, Május 1-én akiknek F—G—H betűvel, 2-án akiknek I—J—K betűvel, 3-án akiknek L—M—N—O betűvel, 4-én akiknek P—Q—R—S betűvel, 5-én akiknek Sz—T—U—V—Z betűvel kezdődik.

Május hó 6. napján mindazok, akik az előző napokon nem jelenthettek meg, de elmaradásukat igazolni tudják.

Mindenki pontosan mérje fel gabonáját és lisztjét, hogy a bizottságnak s szükséges adatokat bevallhassa.

A bevallás kiterjed: 1) a még le nem foglalt, tehát szabad buza-, rozs- és árpakészletekre, 2) minden tengerikészletre, az eladásra önként felajánlott tengerit kivéve, és 3) kivétel nélkül minden lisztkészletre.

Felhív továbbá az élelmezési bizottság mindenkit, aki lisztnek, kenyérnek vagy egyéb lisztből készült bármily sütemények forgalombahozatalával foglalkozni akar, hogy április hó 29. napján délelőtt 7—12 óra között az ipartelepe, illetőleg üzlethelyisége szerint illetékes élelmezési bizottság előtt vallomástételre megjelenjen.

E jelentkezési kötelezettség kiterjed lisztkereskedőkre (nagybani és kicsinybani) pékekre, kenyérsütőkre, cukrászdákra, vendéglőkre és egyéb liszt felhasználásával készült ételek forgalomba hozatalával foglalkozó vállalatokra és egyénekre.

Legujabb

Ujabb orosz vereség a Kárpátokban

Budapest, április 24.

A Kárpátokban helyenkint heves ágyuharc volt. Az oroszok szoros szakaszában a nap folyamán itt-ott előfordult orosz előretöréseket mind visszavertük. Az ellenségnek Turka mentén és ettől nyugatra ellenünk intézett éjjeli támadásai újabb nagy veszteségei mellett omlottak össze. Egyebekben a helyzet változatlan.

Höfer.

SZINHÁZ

Színházi műsor

Vasárnap délután olesó helyekkel: „Gyimesi vadvirág” népszínmű.

Vasárnap este itt először! Révész Ilonka és Keilen Rózsi felléptével: „A kis király” nagy operett. Bérletszünet.

Hétfőn másodszer! „A kis király” bérlet.

Kedden itt először! Csak felnőttek számára! Nádasy József felléptével: „Jó éjt Muki!” bérlet.

Szerdán itt először! Vígsházai kabaret. „A kik itthon maradtak” „Lohengrin” „A háromszög”. Az összes elsőrendű tagok felléptek.

Csütörtökön itt először! „Jönnek a németek” bérlet.

KAPUNYITÁS.

A Hollósy Kornélia színházban ma kezdte meg Nádasy József színtársulatával az előadásokat. Hivatalos és általános felfogás, hogy a társadalmi életnek, szellemi és gazdasági életnek zavartalan fentartása, konzerválása a viselt háború sikere érdekében szükséges. A színházak megnyitása is ennek az egységes alapelvek alapján történt. De emellett szól az ember pszichológiája is. Nem bírjuk ki a nap-nap utáni borzalmakat, rettenetességeket; a lelünk megpihenni kíván, szelidített problémákat, egy kis poézist keres, vár valamit, ami eltéríti a „mindennapiságtól”, valami szokatlant, újat: a nem rég multat akarja.

Ezért megyünk és voltunk tegnap is a színházban. A megnyitó előadásban Bródy Sándor Timár Liza c. darabját kaptuk. Felesle-

ges magáról a darabról részletesen megemlékeznünk. Testvérei „A tanítónő”, „A dada” szinte olyan népszerűek, mint egy fülbemászó operette dallam; sok tekintetben fölöttük áll a Timár Liza. Bródy ezen át lett igazi, nagy drámaíró, ebben fogta meg és legbiztosabb kézzel a témáját.

Az öreg Timár rajzolásában adott legtöbbet az ő melegen érző, mély lelkéből, ezzel a jellemrajzzal találta meg a legközvetlenebb utat a közönség szívéhez. Timárt Ujj Kálmán adta. A makói közönség ismeri, most megerősödvé, kész színészkenét látta. Liza szerepében elsőrangú nyújtott Konráth Ilonka intelligens, nagy skálájú színésznő, deklamálása kifejező, a nüansokat megéreztető. Kisebb szerepekben is a legjobbat nyújtották az új tagok közül Sugár Gyula, Kunó gróf, Garai Béla a háziorvos szerepében. A régiak közül Nádasy-nét kell megemlítenünk, mint aki Timárné szerepében sokszor kacagattatta meg a közönséget.

A szép számú közönség sokat tapsolt és melegen ünnepelte a szereplőket. Pz.

* Jó éjt muki. — Csak felnőtteknek! Kedden este mutatja be színtársulatunk a Vígsház ez idén legnagyobb slágerdarabját, a „Jó éjt Muki”-t, amely nemcsak a fővárosban, ahol az egész évad műsorát uralta, aratott óriási sikert, hanem a vidéken is, ahol csak adták, szinte szenzációs sikert aratott és mindenütt számtalan zsufolt házat vonzott. Nagy sikere volt a darabnak külföldön is, ahol „Der schlafrige Theodor” cím alatt aratott óriási sikert és ugy Bécsben, mint Berlinben, közel 300 előadást ért. A „Jó éjt Muki” egyike a legkacagatóbb bohózatoknak, amelyeket egyáltalán irtak és dacára igen pikáns voltának, mindenütt zsufolásig töltötte meg a közönség a színházat. A címszerepet Nádasy igazgató játssza, míg a darab többi vezetőszerepeit Dinysé J., Nádasyné, Pintér Irma, Kovács J., Ujj Kálmán és Komlós játsszák.

* Vígsházai kabaret. Szerdán este nagyszabású művészestélyt rendez színtársulatunk. A Vígsházban nagy sikerrel jár a kabaret mintájára annak teljes műsorával. A társulat összes elsőrendű tagjai, s ezen számokon kívül színre kerülnek „A kik itthon maradtak”, a „Lohengrin paródia” és Sutró Alfréd nagyhirű darabja, a „Háromszög”, mindannyi a Vígsház műsorából.

Hirdetmény.

A makói ref. egyház gondnoksága közhírré teszi, hogy az ő és új-temetőben kivágott nagyobb mennyiségű akácfa 1915. év ápr. 25-én délután 2 órakor árverésen eladja. Mely árverésre a venni szándékozók tisztelettel meghívattak.

Az árverés kezdődik az ő-temetőben f. hó 25-én délután 2 órakor az új-temetőben délután 4 órakor.

Makó, 1915. ápr. hó 19.

Veres Sándor,
gondnok.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(889)

99. fejezet.

Osszebeszélések.

— Azt, hogy a zsványok alighanem köztünk járnak!

— Hol?

— A városban!

Bombint csodálkozva nézett rá. — Ez alig hihető! mondá.

Ha itt lennének a városban, akkor nagyon csodálnám, hogy éppen semmi életjelt nem adtak magukról.

— De adtak!

— Hogyan, vagy mivel?

— Nagyságos uram, én meg vagyok győződve, hogy a tárlat-beli lopás az ő művük.

— Ah, az lehetetlen!

— De ugy kell lennie, nagyságos nram!

— A drága aranszobor több emberöltő óta képezi a művelt világ érdeklődésének tárgyát!

Sokan látták és csodálták, de arra a szentségtelen gondolatra még nem vetemedett senki, hogy ellopja!

Csak most jött eszébe valakinek ez a barbár tett s ez a valaki nem lehet más, mint ama rablóbanda feje!

— Igaza lehet! válaszolt a rendőrfőnök.

Ezek a zsványok valóban már fényes nappal is háborgatni fogják a békés polgárokat.

(Folyt. köv.)

Hereföld

a gacsibai tanyámon kaszálásra kiadó. Rózsa krumpli 13 korona. Szép hófehér nagyfejű fokhagyma 120 kor. per 100 kgr. kapható. MANDL ZSIGMÓND.

Szép homoki

rózsa krumpli kapható

12 koronáért

métermázsánként Weinberger Sélignél Deák Ferenc-utca 55. szám.

Kiadó hereföldek.

50 kis hold hereföld és

ugyanott jó, száraz

hereszéna eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Breuer Dezso kereskedő, Ott Károly cégnél

HERE SZÉNA és MARIANAK való, valamint herésárpa-szalma

kapható IRITZ MIK-SÁNÁL olcsó árban.

POÓR ENDRE

gyógyserumát kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjító 1 korona pipetteszeret több kiállításos eredmél lettek kiállítva.

Makulatur-

papir kapható kisebb és nagyobb mennyiségben kiadó hivatalunkban.

Egy ügyes, jóra való fiatal tanulóknak felvesz e lap kiadóhivatala.

Hereföld 100 hold kiadó Iritz Miksánál.

Kinek jár segély?

cimü könyvecske, mely részletesen tárgyalja, hogy ki tarthat igényt a hadisegélyre, megérkezett és kiadóhivatalunkban

20 f.-ért kapható.

Allítsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot, megtalálja benne amireszüksége van.

Vetni való és főzésre alkalmas

szép, nagy burgonya

kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Van szerencsénk a jégvásárló tisztelt közönséget értesíteni, hogy

a jéggyártás kezdetét vette

és a jég árát f. évi április hóra következően szabtuk meg: Üzleti célokra 12 és fél kilón felüli vásárlásoknál a malomban átvéve kilónként 3 fillér. Magánhasználatra, a házhoz szállítva kisebb mennyiségben, kilónként 5 fillér.

Zeitler gőzmalom r. t.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi: **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle**antiseptikus és aromatikus fog- és szájjviz.**A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid időmulva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okoszerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsöt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappanthasználunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerárában szerezhetőek be. ellátva — és

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

Levelek jöttek Przemysl-ből

még pár hónappal ezelőtt is minden asszonynak, kinek férje ott volt. Levelek, néhány sorból állók, de annál többet mondtak Hiszen minden sorát, minden betűjét könnyeivel öntözte a derék férj, a jó apa, a kedves testvér. Hozzánk is érkezett levél, de még annál több fénykép a hősök nagy arckép-albumában való elhelyezés végett, mert mindenki látni akarja hozzátartozója arcképét egy ilyen diszes albumban. Ha majd a férjek ismét életjelt adnak magukról, akkor

minden asszony írhat levelet

a harctéren küzdő vagy fogságban levő urának és megírhatja neki, hogy fényképét már beadta kiadóhivatalunkba, hogy azt megörökítsük a többi sok száz hős arcképével együtt a hősök nagy arckép-albumában. Most, miután a harmadik csoport fénykép-gyűjlesztését megkezdjük, mindenki hozza be hozzátartozója arcképét, hogy ki ne maradjon a hősök arckép-albumából, mert a háboru elmúltával nem fogadunk el több fényképet, akkor már kéznél lesz a diszes album. Az az asszony, aki már behozta vagy behozza férjének akar katoná, akár civil fényképét, egész nyugodan írhat és

küldhet csomagot az urának,

nem kell neki attól tartani, hogy az ő férjének arcképe kimarad a többi hősök közül. Mert egy ilyen diszes album nem más, mint egy szép emléktárgy, mit ha felnyit az ember, élethűen előtte van az, akit legjobban szeret és egy ilyen emléktárgyat a háboruból vissza térő hősök is örömmel fogadnak. — Kiadóhivatalunk elfogad arcképeket a nap bármely szakában és szívesen ad felvilágosítást minden erre vonatkozó kérdésre.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajóján, Makón.